

Milí třetíáci a milí rodiče,

v minulých týdnech jste se s paní učitelkou Vojtíškovou seznamovali s osobností českého hudebního skladatele **Bohuslava Martinů** (1890-1959). Určitě si vzpomenete, že pobýval také v **Paříži**, která byla v 1. polovině 20. století velmi otevřená všem možným druhům umění a všelijakým experimentům (pokusům). Martinů nové umělecké směry velice vítal, a proto se v Paříži cítil jako ryba ve vodě.



Skladatel Bohuslav Martinů v Paříži

Proto se ani nezalekl, když mu roku 1927 významná česká tanečnice a choreografka¹ Jarmila Kröschlová poslala velice neobvyklý námět k napsání baletu **Kuchyňská revue**². Pozorně si tento námět přečtěte.

*„Příběh obsahuje pět postav: **Hrnc**, **Poklička**, **Kvedlačka**, **Utěrák** a **Smeták**. Manželství Hrnce a Pokličky je ohroženo Kvedlačkou, kterou se Hrnc nechá svést. Jeho nitro se přitom tak rozvíří, že ze sebe Pokličku shodí a ta se chudák odkutálí někam do kouta. Kdyby nebylo Smetáka, který nade vše miluje pořádek, tak by Utěrák využil osudné chvíle a svedl by Pokličku. To ale Smeták nepřipustí a vyzve Utěráka na souboj! Kvedlačka, která miluje vír a pohyb, je nadšená soubojem a rozněcuje vášně obou účastníků. V zaslepenosti boje vrazí Smeták do Pokličky, která se odkutálí někam přes rampu... Souboj byl vášnivý a je ukončen; Smeták má přeraženou nohu a kulhá, Utěrák zlomenou ruku, která mu bezvládně visí. Kvedlačka se znovu obrátí k Hrnci, aby ho znovu rozohnila, ale Hrnc se zatím probral ze svého omámení a volá po Pokličce. Ta však není k nalezení. Hrnc je zdrcen, Smeták je*

¹ **Choreograf** je člověk, který je zodpovědný za umělecké vedení tanečního (baletního) souboru – vymýšlí například různé taneční sestavy atd.

² **Revue** je divadelní představení sestavené z mluvených, hudebních a tanečních výstupů, které jsou spojeny jednoduchým dějem.

zdrčen. Smeták jde hledat Pokličku do všech koutů, ale po Pokličce jako by se slehla zem. Už myslí, že je dočista ztracená. Hrnec nařiká, když v tu ránu před rampou něčí obrovská noha kopne do Pokličky a ta se zas přikutálí na scénu. To je radosti! Smeták přinese Pokličku k Hrnci; Poklička přece k Hrnci patří. Kvedlačka a Utěrák spolu tančí rozjásaný tanec, ke kterému Smeták přizvukuje a Hrnec dává takt. Všichni jsou spokojení. Smeták, že zjednal pořádek, Hrnec, že má svou Pokličku a Poklička svůj klid. Utěrák a Kvedlačka tančí a tančí a tančí.“

Martinů se tento námět zalíbil a balet skutečně napsal. Jako nástrojové obsazení zvolil klarinet in B, fagot, trubku, housle, violoncello a klavír.

Dříve než si hudbu k baletu pustíme, pokusíme se pomocí spojovačky udělat v tomto spletitém příběhu trochu pořádek. Pozor, je tam i jeden chyták! 😊



Svůdnice



Manžel



Záletník



Milovník pořádku



Manželský pár



Manželka

Balet **Kuchyňská revue** byl inspirován **jazzem**, který tehdy hýbal celým světem. Můžeme v něm tak zaslechnout různé způsoby hry typické pro jazz – třeba hru trubky s dusítkem, opakované pizzicato³ ve violoncellu, které připomíná využití kontrabasů v jazzových kapelách, či různé netradiční spoje akordů v klavíru. Martinů do tohoto baletu zakomponoval také několik populárních tanců – například tango a charleston.

Zkuste na základě přečteného příběhu odhadnout a **stručně** napsat, jaký děj se odehrává v následujících ukázkách. Všimněte si také, jak nádherně Martinů zachází s **barvou** nástrojů.

1) Tango (Tanec lásky. Lento)

<https://www.youtube.com/watch?v=T1epUCdm1hU>

2) Duel (Poco a poco allegro. Tempo di Charleston)

https://www.youtube.com/watch?v=SdPCC3n54_I

3) Marche funèbre – Smuteční pochod (Adagio)

<https://www.youtube.com/watch?v=L3Xw3Y3R7PY>

4) Danse radieuse – Radostný tanec (Tempo di marche)

<https://www.youtube.com/watch?v=7HzYCatjuhE>

Na Vaše odpovědi se těší nová paní učitelka

Petra Čtveráčková

ctverackova@zusihurnika.cz

³ Drnkání prstem o strunu.